

Directie Strategie, Kennis en
Innovatie

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

TER BESLISSING

Datum

5 november 2025

Kenmerk

SKI / 102272816

Kopie aan

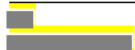
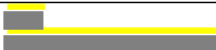
Bijlage(n)

1

nota
TER BESLISSING

Beleidsreactie op rapport 'Praktijkvalidatie van het
CIGR-model voor CO₂-productie in stallen met
lacterende HF-melkkoeien'

Parafenroute

Aanleiding

Uit recent onderzoek van Wageningen Livestock Research (WLR), *Praktijkvalidatie van het CIGR-model voor CO₂-productie in stallen met lacterende HF-melkkoeien*, blijkt dat de ammoniakemissie uit open melkveestallen waarschijnlijk met 16% is onderschat. Op de Dairy Campus in Leeuwarden is de CIGR-methode vergeleken met de mechanische afzuiging. De CIGR-methode geeft een onderschatting van de ventilatie van 16 procent. De CIGR-methode wordt in Nederland toegepast bij het bepalen van ammoniakemissie uit open melkveestallen.

Deze onderschatting heeft gevolgen voor een aantal beleidsdossiers waar u verantwoordelijk voor bent en voor beleidsdossiers waar de staatssecretaris van IenW primair verantwoordelijk voor is.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

- De bijgevoegde brief met WLR-rapport mede namens de staatssecretaris van I&W aan de Tweede Kamer te verzenden.

Kernpunten

- Met de brief wordt de Kamer geïnformeerd over de beleidsconsequenties op hoofdlijnen en de acties die u in gang heeft gezet om de gedetailleerde consequenties nader te kunnen bepalen.
- Een concept van deze Kamerbrief is intern afgestemd, o.a. in het Kaderstellend Directeuren Overleg (KDO) van 8 oktober.
- Ook heeft er ambtelijke afstemming plaatsgevonden met het ministerie van I&W vanwege de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris ten aanzien van ammoniak, fijnstof en geur uit stallen (milieuregelgeving).

Kenmerk
SKI / 102272816

- In het overleg dat met u plaatsvond op 28 oktober over dit onderwerp heeft u aangegeven dat de brief goed moet toelichten hoe het zit met de relatie tussen CO₂-emissies en ammoniakemissies van de stal, de relatie tussen ammoniakemissies en de ammoniakdeposities en de referentiesituatie voor de emissiereductieopgave. Ook heeft u aangegeven dat u belang hecht aan het peer review-proces bij een wetenschappelijk rapport/artikel. Dit is in bijgevoegde brief toegelicht:
 - In het rapport wordt vastgesteld dat HF-melkkoeien meer CO₂ produceren dan eerder gedacht volgens de CIGR-methode. Hierdoor onderschat de CIGR-methode de ventilatie ten opzichte van de mechanische ventilatie met 16 procent. Dit betekent ook een stijging van 16 procent van de ammoniakemissies. Deze relatie is toegelicht in bijgevoegde versie van de Kamerbrief.
 - Hoewel de ammoniakemissies van de melkveestallen hoger liggen dan eerder ingeschat, zal dat de stikstofdepositie in de praktijk niet veranderen. De emissie was er namelijk al. De gerapporteerde totale stikstofdepositie op de natuur zal niet tot nauwelijks veranderen. Dit komt doordat het RIVM de berekende depositie altijd kalibreert op basis van metingen in de buitenlucht, deze metingen zijn niet veranderd.
 - Er valt te verwachten dat de uitkomsten van deze praktijkvalidatie effect zullen hebben op het vaststellen van de bedrijfsspecifieke emissienormen alsmede op de invulling van de emissiereductieopgave van 42-46% die dit kabinet heeft gesteld. De precieze effecten van dit geheel worden nader wetenschappelijk inzichtelijk gemaakt. Uiteraard zal daarbij ook de referentiesituatie van 2019 die voor deze opgave geldt worden herzien.
 - Voor de publicatie van dit rapport heeft er interne peer review plaatsgevonden. WLR is voornemens om de uitkomsten van het rapport dit voorjaar aan te leveren bij een internationaal wetenschappelijk tijdschrift. Hierdoor zal er ook een externe (internationale) peer review op de resultaten plaatsvinden.